

lezen had die kolonel Diepenrijckx uit Brussel meegebracht had, vroeg hij de kolonel: 'Geloof u dan zelf in die berichten?' De kolonel bekende dat hij er maar half in geloofde. 'Welnu', zei Reynders, 'ik geloof er helemaal niet in. Ik zal morgen doen alsof er niets gebeurd is. Al moest men ook aannemen dat het plan werkelijk bestaan heeft – het is verbrand. Het zal in geen geval meer uitgevoerd worden. Daarom is ook elke bijzondere maatregel overbodig.'¹ Aan generaal van Overstraeten gaf kolonel Diepenrijckx de opinie van generaal Reynders in twee korte zinnnetjes door: '*Merci, mais je n'y crois pas. C'est toujours la guerre des nerfs.*'²

Zenuwoorlog dus. 'Wij begrepen niet', zei generaal Reynders later, 'dat daar zomaar een vliegtuig landde waar zich het hele Duitse operatieplan in bevond.'³ Het hoofd van GS III, generaal Fabius, dacht er al net zo over: 'Wij vonden de omstandigheden teveel gewrongen; officieren in donker uniform, een z.g. mislukte poging om papieren te verbranden, enzovoort.'⁴ Minister van Kleffens was er daarentegen minder gerust op, zo ook minister Dijkhoorn – vrijdag 12 januari kwamen zij weer samen met de minister-president en de opperbevelhebber; besloten werd dat getracht zou worden, van de Belgische gezant in Den Haag bijzonderheden te vernemen over die documenten waar de Belgen zo geheimzinnig mee deden: die vraag om nadere informatie was het eerste wat die gezant van de gehele affaire hoorde, zijn eigen minister in Brussel wist ook nog van niets.⁵

Het gebeurde had althans bij de ministers van Kleffens en Dijkhoorn zekere bezorgdheid gewekt – stellig was dat ook het geval met de koningin die via haar dochter Leopolds persoonlijke waarschuwing ontvangen had. Heeft het bericht dat Sas een dag later, zaterdag 13 januari, aan kolonel Goethals kon doorgeven (Duits offensief, zondagmorgen in alle vroegte) die zaterdag ook Den Haag bereikt? Wij weten het niet. Waarschijnlijk is het wel – en dan is het merkwaardig dat er nu, in tegenstelling tot alle vorige keren, inderdaad op gereageerd werd. Midden in de nacht van zaterdag op zondag gelastte generaal Reynders dat tot nader order aan de troepen geen bewegingsvrijheid verleend zou worden; zondagmorgen om 11 uur 20 lichtte hij alle commandanten in, dat hij geen verloven, van

¹ Kolonel Diepenrijckx maakte op 2 januari 1941 in Londen een aantekening betreffende dit gesprek, generaal Reynders heeft zich na de oorlog van het bezoek van de kolonel niets meer herinnerd (a.v.). ² R. van Overstraeten: *Albert I-Léopold III*, p. 454. ³ Getuige I. H. Reynders, *Eng.*, dl. I c, p. 611. ⁴ H. A. C. Fabius: 'Memoires', p. 10 (Doc. II-301). ⁵ J. Vanwelkenhuyzen: 'Die Niederlande und der 'Alarm' im Januar 1940', *Vjh.f. Ztg.*, 1960, p. 28-30.